

Aanwezig Tom Kestens, voorzitter wd.
Bart De Nijn, Marina De Bie, schepenen.
Christiaan Backx, Catherine François, Melikan Kucam, Patrick Princen, Marc Van hammée, Magda Van Loon, Jan Verbergt, commissieleden.

Externen:
Namens Natuurpunt Mechels Rivierengebied: Jan Van Sanden, Carl Van Den Broeck.
Namens Regionaal Landschap Rivierenland: Joke Maes.

Ambtenaren: Noël De Winter.

Verontschuldigd Frank Nobels, Liesbet De Keersmaecker, Fabienne Blavier, Veerle Costermans.

Datum 16 januari 2014 – van 20.00u tot 21.30 uur

1. Goedkeuring verslag 18 december 2013.

Goedgekeurd.

2. Bevorderen van biodiversiteit in onze stad (agendapunt ingediend door M. Van hammée).

T. Kestens opent de vergadering en vraagt dat de aanwezigen zich kort voorstellen. Voor de bespreking van het agendapunt waren afgevaardigden van Natuurpunt afdeling Mechels Rivierengebied en van het Regionaal Landschap Rivierenland uitgenodigd.

De gemeenteraad keurde in vergadering van 6 september 2011 het charter biodiversiteit en bijhorende intentieverklaring tussen de stad Mechelen en Natuurpunt goed. Om de uitwerking van dit charter verder te concretiseren werd binnen de stedelijke milieuraad een werkgroep biodiversiteit opgericht.

Het thema wordt verder besproken en toegelicht aan de hand van een presentatie die ook aan de commissieleden zal overgemaakt worden.

Eerst wordt Stad Mechelen als " een groene stad" gesitueerd met zijn belangrijke natuurgebieden langsheen Dijle (Mechels Broek) en Zenne (omgeving Zennegat). Het grondgebied is gelegen op de grens van verschillende gradiënten, ecoregio's en ecodistricten en langsheen verschillende grote waterlopen: dit bevordert een grote soortenrijkdom en biedt grote potenties voor de natuur.

Uit het Natuurrapport Vlaamse steden en gemeenten 2006 – 2012 van Natuurpunt bleek het volgende voor Mechelen:

- 33 soorten dagvlinders.
- 323 soorten vogels.
- 10 soorten amfibieën en reptielen.

Stad Mechelen was met een score van 8.19 / 10 bij de top in Vlaanderen. Deze score bevestigt de grote potenties maar een algemene sensibilisatie is nodig.

Dhr. Van hammée stelt hierbij de volgende vragen:

- wat kan de stad zelf doen om de biodiversiteit te bevorderen ?
- wat zal de invloed zijn van grote infrastructuurwerken in de stad op de biodiversiteit?

J. Van Sanden verwijst naar de verschillende technische fiches en folders van Natuurpunt die verschillende onderwerpen behandelen hoe een lokaal bestuur kan bijdragen tot het verhogen van de biodiversiteit. Deze documenten zijn terug te vinden via de volgende link:

http://www.natuurpunt.be/nl/technische-fiches-biodiversiteit-in-jouw-gemeente_844.aspx.

Namens de stad wordt aangegeven dat via een vrij recente wandeling van Argus – KBC de aandacht werd gevestigd op de belangrijke natuurwaarden in de stad en op het groot belang van (natuur)verbindingsgebieden.

Stad neemt waar mogelijk zeker al initiatieven om de natuurwaarden in de stad (fauna en flora) te bewaren of te versterken. Enkele voorbeelden zijn:

- onderzoek naar nestgelegenheden voor gierzwaluwen bij restauratie van historische gebouwen: Het Zegel, geplande restauratie Predikherenklooster,...
- behoud oude muur met vegetatie en gebruik aangepaste voegspecie voor de nieuwe muur bij de heraanleg van de Karmelietentuin.
- samenwerking met jachtclubs Binnen – Dijle voor behoud muurvegetaties op de kademuren.
- opmaken van beheerplannen (Kruidtuin, Karmelietentuin) volgens de principes van harmonisch park – en groenbeheer.

In de presentatie komt vervolgens het Mechels Broek aan bod. Dit blijft het lokale vlaggenschip van Natuurpunt Mechels Rivierengebied. Een actueel probleem is de verdroging van het natuurgebied omdat er geen interactie meer is met de aanpalende Dijlerivier. De biodiversiteit in het gebied blijft vrij stabiel maar de verdroging blijft een probleem: mogelijkheden tot bevoeiing van het gebied met Dijlewater worden onderzocht.

De andere belangrijke groene cluster is het gebied rond Het Zennegat. Natuurpunt beheert hier verschillende natuurgebieden waaronder Den Battelaer dat eigendom van Stad Mechelen is. Het uitzicht van dit gebied zal de komende jaren zeer sterk veranderen door de uitvoering van het geactualiseerde SigmaPlan en de aanleg van verschillende (gecontroleerde) overstromingsgebieden. De aanleg van deze gebieden moet leiden tot een verhoogde veiligheid voor onder andere Stad Mechelen en tot een sterke verhoging van de natuurwaarden (zoetwater slikken en schorren). Alle actuele informatie over de werken is terug te vinden op: www.sigmaplan.be.

De lokale Natura 2000 gebieden (habitatrictlijngebied) worden kort besproken: Vrijbroekpark door de aanwezigheid van het zeldzame kruipend moerasscherm en het Fort van Walem met zijn vleermuizen.

Stadsnatuur is misschien minder manifest zichtbaar maar blijft zeer belangrijk, zowel qua fauna als flora.

De volgende vragen komen aan bod:

Wat met de nieuwe parken en tuinen ?

Bij de aanleg zal zeker aandacht besteed worden aan aspecten van biodiversiteit: keuze van planten, voorzien van bijen – en/of insectenhôtels, pesticidenvrij onderhoud,... Het maken van verbindingen tussen deze locaties is belangrijk.

Sensibiliseren rond private tuinen is nodig maar hoe ?

Stad neemt momenteel al wel wat initiatieven, onder andere:

- oprichten van een lokale `bijenwerkgroep' met imkers, Natuurpunt: verder acties worden onderzocht.
- binnenkort algemene sensibilisatie rond het pesticidenvrij onderhoud van het openbaar domein en van private tuinen en locaties.
- promotie rond de aanleg van geveltuintjes: bij de heraanleg van straten worden aangelanden bevraagd door de stad.

- binnenkort wordt een demotuin rond stadstuinieren aangelegd in het domein Tivoli.

Regionaal Landschap Rivierenland kan inzake sensibilisatie een belangrijke rol spelen. Stad Mechelen zal verder bekijken of er via de eigen kanalen aandacht kan besteed worden aan sensibilisering rond het aanleggen van een natuur – en diervriendelijke tuin.

Wat is de invloed van grote werken ?

Grote infrastructuurwerken kunnen zeker een invloed hebben op lokale fauna en flora. Voor een aantal werken en projecten dient een MER (milieueffectenrapport) of een MER – ontheffing ingediend te worden. In deze documenten worden de invloeden op verschillende disciplines (water, bodem, lucht, fauna en flora,...) beschreven en worden milderende maatregelen opgelegd. De uitvoering van deze maatregelen moeten de negatieve effecten vermijden of minimaliseren.

Het voorbeeld wordt aangehaald van belangrijke bemalingen van grondwater voor bouwprojecten. Bij de aanleg van Mediamarkt en de ondergrondse parking Sint – Romboutskerkhof werden door de stad aan de bouwheren maatregelen opgelegd: aanstellen boomdeskundige en opvolgen grondwaterpeil voor de bomen in de Kruidtuin (met bevloeiing indien nodig) en voor de bomen aan Sint Romboutskathedraal.

De heraanleg van de Bruul zal weinig negatieve effecten genereren wegens oppervlakkige werken: door de aanleg van veel meer groen worden nieuwe kansen geboden.

Versterken biodiversiteit op het Hombeeks Plateau

Het Hombeeks Plateau is gelegen in herbevestigd agrarisch gebied waar land – en tuinbouw dus de hoofdfunctie blijft. Land – en tuinbouwers zijn dikwijls moeilijk te motiveren rond erfbeplantingen en het aanplanten / onderhouden van kleine landschapselementen. Het project “ Pure Hubs” kan misschien een nieuwe dynamiek geven.

Op de volgende link <http://vimeo.com/36073150> is een kleine video rond biodiversiteit terug te vinden.

Verslaggever: Noël De Winter